

Fővárosi Ítéltábla
9.Pf.21.238/2012/4.

A Fővárosi Ítéltábla dr. Morvai Csilla kormánytisztviselő által képviselt **felperes neve** (3100 Salgótarján, Zemlinszky u. 9.) felperesnek a Kosik Ügyvédi Iroda (**alperesi képviselő címe**, ügyintéző: dr. Kosik Kristóf ügyvéd) által képviselt **alperes neve** (2672 Huguag, Kossuth u. 26.) alperes ellen **általános iskolai oktatás és nevelés feladatellátási kötelezettség elmulasztásának megállapítása** iránt indított perében a Balassagyarmati Törvényszék 2012. április 26. napján meghozott 22.G.20.239/2012/5. számú ítélete ellen az alperes 2012. június 5. napján 6. sorszámon előterjesztett fellebbezése folytán - tárgyaláson - meghozta a következő

Ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja, és a keresetet elutasítja.

A másodfokú eljárásban felmerült költségeit mindkét fél maga, míg a fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás:

A felperes 2012. március 26. napján előterjesztett keresetében a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 140. § (1) bekezdés b) pontjában foglaltak alapján annak megállapítását kérte, hogy az alperes elmulasztotta az általános iskolai oktatás és nevelés feladatellátási kötelezettségét, és kérte az alperes kötelezését a feladat ellátására, mert az alperes 2011. július 1. napjától semmilyen formában nem tesz eleget a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (Ötv.) 8. § (4) bekezdése szerinti feladatának.

Az alperes ellenkérelmére előadta: nem releváns az a hivatkozás, miszerint az általános iskolai nevelés és oktatás feladata milyen anyagi nehézséget ró az alperesre, mert a kötelező önkormányzati feladatok között nincs rangsor, és az alperesnek akár egyéb feladatok ellátásának rovására, vagy egyéb erőfeszítésekkel ezt a feladatot mindenképpen el kell látnia. Azt sem tekintette jelentősnek, hogy 2013-tól ezeknek a feladatoknak az ellátását az állam veszi át.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Előadta, hogy a felperes egy olyan megállapodás megkötését akarja kikényszeríteni, ami veszélyeztetné, illetve lehetetlenné tenné az egyéb kötelezően ellátandó feladatok biztosítását, ezáltal az alperest jogsértésre kényszerítené. Az alperes minden szükséges intézkedést megtett annak érdekében, hogy a kötelező feladatellátás megvalósuljon, azonban a szerződő felek nem biztosítanak olyan feltételeket, amelyek az alperes

működésének veszélyeztetése, ellehetetlenítése nélkül vállalható lenne. Az alperes rajta kívülálló okok miatt nem képes a társulási megállapodás megkötésére, ez nem róható fel, így kötelezettségszegés sem állapítható meg. Jelezte: jogszabályi változások miatt a kereset oka fogott, mert 2013. január 1. napjától az általános iskolai oktatás és nevelés feladat ellátásáért az állam lesz a felelős.

A Balassagyarmati Törvényszék 2012. április 26. napján meghozott 22.G.20.239/2012/5. számú ítéletével megállapította, hogy az alperes elmulasztotta az általános iskolai oktatásról és nevelésről való gondoskodási kötelezettséget, és kötelezte az alperest, hogy ezen kötelezettségének 30 napon belül tegyen eleget. Kimondta, hogy az illetéket az állam viseli.

Ítéletének indokolásában ismertette az Ötv. 8. § (4) bekezdését, a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény (továbbiakban: közoktatásról szóló törvény) 88. § (4) bekezdését, és ezek alapján rögzítette, hogy a települési önkormányzat köteles gondoskodni többek között az általános iskolai oktatásról és nevelésről, valamint a megyei fenntartó és az önkormányzatok a feladataikat intézmény létesítésével, fenntartásával, társulásban való részvétellel, vagy más önkormányzattal, illetve fenntartóval kötött megállapodás útján láthatják el. Amennyiben a közoktatásról szóló törvényben meghatározott feladatokat az önkormányzatok társulás útján látják el, a társulási szerződésben meg kell állapodniuk a költségek viseléséről és megosztásáról. A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 2012. január 1-től hatályos 140. § (1) bekezdésének b) pontja szerint a kormányhivatal a helyi önkormányzat tájékoztatásának kézhezvételétől, vagy a tájékoztatás adására nyitva álló határidő eredménytelen leteltétől számított tizenöt napon belül kezdeményezheti a törvényszéknél a helyi önkormányzat törvényen alapuló feladatellátási (közszolgáltatási) kötelezettsége elmulasztásának megállapítását, és a feladat elvégzésére való kötelezést. A (4) bekezdés értelmében a kormányhivatal kezdeményezésére a törvényszék megállapítja a mulasztást, és határidő tűzésével kötelezi a helyi önkormányzatot, hogy biztosítsa a feladatellátást (közszolgáltatást). E törvény 142. § (2) bekezdése értelmében a 140. § szerinti jogszabálysértések megszüntetésére irányuló pert a helyi önkormányzat vagy polgármester ellen lehet indítani. E paragrafus (4) bekezdése szerint az önkormányzat feladatellátási kötelezettsége elmulasztásának megállapítása iránt indított perekben a polgári perrendtartásról szóló törvény közigazgatási perekre vonatkozó fejezetének rendelkezéseit az e törvényben foglalt eltérésekkel megfelelően kell alkalmazni, e perekben a törvényszék jár el. A Pp. 2012. január 1-től hatályos 341/A. §-a tartalmazza az önkormányzat határozathozatali és feladatellátási kötelezettsége elmulasztásának megállapítása iránt indított perekre alkalmazandó, a Pp. XX. fejezetében írt a közigazgatási perekre vonatkozó szabályoktól való eltérést. Az Ötv. 8. § (4) bekezdése és a közoktatásról szóló törvény 88. § (4) bekezdése értelmében az alperest sem az általa hivatkozott anyagi nehézségek, sem egyéb indokok nem mentesítik a törvény által előírt kötelezettségeinek teljesítése alól, ezért az elsőfokú bíróság nem tudta az alperes javára értékelni azt az előadást, hogy a kötelezettségeinek neki fel nem róható okból nem képes eleget tenni. Ezért a felperes keresetének helyt adott, az alperes mulasztását megállapította, és határidő tűzésével kötelezte a feladatellátási

kötelezettségének teljesítésére. Az eljárási illeték viseléséről az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 39. § (3) bekezdés b) pontja, 42. § (1) bekezdés a) pontja és 43. § (3) bekezdése figyelembevételével döntött azzal, hogy a peres felek személyes illetékmentességben részesülnek. A feleknek egyébként egymással szemben perköltségigénye nem volt, ezért e tárgyban a határozathozatalt mellőzte.

Az alperes fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatását, másodlagosan annak hatályon kívül helyezését kérte, és az elsőfokú bíróság utasítását új eljárásra és új határozat hozatalára. Az elsőfokú bíróság ítéletét megalapozatlannak és jogszabálysértőnek minősítette. Ellenkérelmében hivatkozott arra, hogy rajta kívülálló okok miatt nem képes a társulási megállapodás megkötésére, tekintettel arra, hogy a társulás által meghatározott hozzájárulás mértékét nem tudja teljesíteni, és a képviselő-testület által a polgármesternek a szerződés megkötésére adott felhatalmazásban szereplő összeghatár nem teszi lehetővé a megállapodás megkötését. A közoktatásról szóló törvény 88. § (4) bekezdése által a társulási megállapodáson kívül meghatározott lehetőségek az alperesre jóval nagyobb terhet rónának. Egy intézmény létrehozása, fenntartása jelen esetben nem lehet reális megoldás a feladatellátásra, figyelemmel az alperes költségvetésére és adósságaira. Az alperes 59/2001. (XII. 27.) számú határozatában rögzítette, hogy az alapfokú oktatási feladatainak az ellátását **Ő, Cs, I** Közoktatási Intézményfenntartó Társulásban való részvétellel biztosítja. A szükséges tárgyalásokat meg is kezdte, és nem róható fel neki, hogy eredményre nem vezettek. Amennyiben az elsőfokú bíróság arra alapította ítéletét, hogy a jogszabály nem tartalmaz olyan kimentő okot, amely mentesíthetné az alperest a kötelezettségeinek teljesítése alól, úgy az alperes hivatkozott arra, hogy a jogszabály azt sem írja elő, hogy a kötelezően ellátandó feladatokat - amennyiben másképp nem lehetséges - akár egymás rovására is, vagy végső soron az önkormányzat ellehetetlenülését eredményezve kell elvégezni.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult. Nyomatékosan hivatkozott az elsőfokú ítélet meghozatalakor hatályos jogszabályi rendelkezésekre, így az Ötv. 8. § (4) bekezdésére, mely valamennyi önkormányzat számára feladatellátási kötelezettségébe sorolta az általános iskolai oktatást és nevelést, és a közoktatásról szóló törvény 88. § (4) bekezdésére, mely meghatározta, hogy e feladat ellátásáról milyen módozatok közül választva lehet gondoskodni. Tájékoztatta a másodfokú bíróságot, hogy jogszabályváltozás következtében 2013. január 1. napjától az alperes már nem köteles az általános iskolai oktatásról és nevelésről gondoskodni, miután a köznevelési feladatok ellátását - fenntartó szervként - a 202/2012. (VII. 27.) Korm. rendelet alapján létrehozott Klebelsberg Intézményfenntartó Központ látja el, és emiatt az elsőfokú ítélet végrehajtása okafogyottá vált.

Az alperes fellebbezése folytán az elsőfokú ítéletnek nem volt jogerőre emelkedett rendelkezése (Pp. 228. § (4) bekezdés), a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet egészében bírálta felül.

Az alperes fellebbezése a következők szerint alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, és a rendelkezésére álló adatok alapján - figyelemmel az ítéletének meghozatalakor hatályos jogszabályokra - helyes döntést hozott. Az elsőfokú bíróság ítéletének meghozatala óta azonban jelentős, az ítélet érdemét érintő jogszabályi változások történtek. Az Ötv. 8. § (1) és (4) bekezdését a jogalkotó 2013. január 1. napjával hatályon kívül helyezte, ezáltal megszűnt az alperesnek az alapfokú nevelésről, oktatásról való gondoskodási kötelezettsége. Egyidejűleg hatályukat veszítették a közoktatásról szóló törvény 85-91. §-ai, melyek a helyi önkormányzatok közoktatási feladatellátási kötelezettségét szabályozták. Ezzel szemben a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 74. § (1) bekezdése értelmében a köznevelési alapfeladatok ellátásáról az államnak kell gondoskodnia. Jelenleg tehát nincs olyan hatályos jogszabályi rendelkezés, ami alapján kimondható: az alperes elmulasztotta az általános iskolai oktatásról és nevelésről való gondoskodás kötelezettségét, és kötelezhető lenne ezen kötelezettség teljesítésére. Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 140. § b) pontja alapján a kormányhivatal ugyanis a feladatellátási kötelezettség elmulasztásának megállapítását és a feladat elvégzésére való kötelezést csak együttesen kérheti. Mivel az alperes a feladat elvégzésére már nem kötelezhető, a mulasztás megtörténte sem állapítható meg.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján változtatta meg. E jogi álláspont miatt az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezésére nem volt alap, bár az alperes meg sem jelölte, hogy ezt a Pp. 252. §-ában szabályozott mely okból látta indokoltnak.

A felek költségének viseléséről a másodfokú bíróság a Pp. 239. §-a szerint alkalmazandó Pp. 78. § (2) bekezdése alapján döntött. Mindkét fél illetékmentessége folytán a le nem rótt fellebbezési illetéket az állam viseli (Itv. 5. § (1) bekezdés b) és c) pont, 74. § (3) bekezdés, 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdés, 14. §).

Budapest, 2013. május 9.

Dr. Hóbl Katalin s.k.
a tanács elnöke

Dr. Madarász Anna s.k.
előadó bíró

Dr. Bleier Judit s.k.
bíró

A kiadmány hitelül: